

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

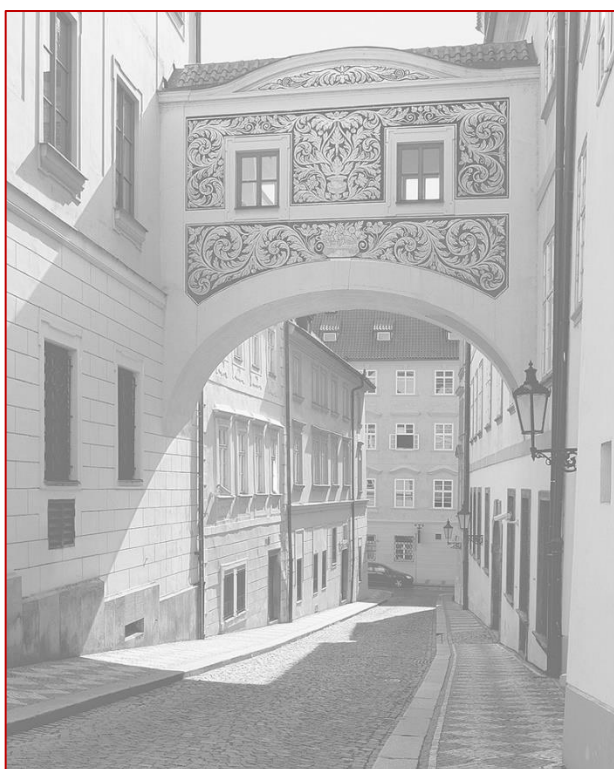
PŘEHLED SZBP EU

Evropská unie a politika rozšíření

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Hlavní body agendy SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

Přehled SZBP

1. – 30. duben 2019

autor: Martin Kuta, Klára Urbanová, Matej Vince

Obsah:

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ 4

Berlínský summit se
zeměmi Západního
Balkánu 4

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU 5

K situaci v Libyi 5

K situaci v Súdánu 6

Prezidentské volby
na Ukrajině 7

Nový rámec EU – OSN
pro boj s terorismem 8

K situaci ve Venezuele 9

26. summit EU -
Japonsko 10

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	EDICE: Přehled SZBP EU
Název: Evropská unie a politika rozšíření; Hlavní body agendy SZBP EU	Typ edice: online, ISSN 2533-4263
Autoři: Kuta, M., Urbanová, K., Vince, M.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=2
Číslo: Přehled SZBP	První vydání edice: leden 2005
Datum: 1. – 30. duben 2019	Frekvence vydání edice: měsíčně
Klíčová slova: SZBP; SBOP; ESVČ/EEAS; terorismus; Venezuela; Japonsko; volby; Ukrajina	Zaměření: přehledy Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU
	Jazyk: CZ
	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
Oddělení komunikace a vzdělávání	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

OBSAH

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ.....	4
Berlínský summit se zeměmi Západního Balkánu_____	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
K situaci v Libyi _____	5
K situaci v Súdánu_____	6
Prezidentské volby na Ukrajině _____	7
Nový rámec EU – OSN pro boj s terorismem_____	8
K situaci ve Venezuele _____	9
26. summit EU - Japonsko _____	10

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

Berlínský summit se zeměmi Západního Balkánu

Dne 29. dubna 2019 se v Berlíně uskutečnila schůzka německé kancléřky Angely Merkelové a francouzského prezidenta Emmanuela Macrona s vrcholnými představiteli zemí západního Balkánu, aby diskutovali o stabilitě v regionu a aktuálních otázkách. Tzv. Berlínského summitu se zúčastnila i Federica Mogheriniová, která v jeho rámci absolvovala šest bilaterálních rokůvání s lídry západního Balkánu, kterými byli:

- Denis Zvizdić, předseda Rady ministrů Bosny a Hercegoviny;
- Aleksandar Vučić, srbský prezident a Ana Branbić, srbská premiérka;
- Hashim Thaçi, prezident Kosova;
- Zoran Zaev, předseda vlády Severní Makedonie;
- Edi Rama, albánský předseda vlády;
- Milo Djukanović, prezident Černé Hory.

Vysoká představitelka a vedoucí představitelé v těchto dvoustranných jednáních diskutovali o situaci v regionu a znovu potvrdili důležitost a závazek k regionální spolupráci, dobrým sousedským vztahům a usmíření.¹ Právě otázka usmíření mezi Kosovem a Srbskem zůstává nejvyšší prioritou v regionu západního Balkánu. Berlínský summit s účastí Francie a Německa v tomto případě nedokázal přispět k zahájení jednání o normalizaci vztahů. Srbský prezident Aleksandar Vučić po setkání řekl, že zrušení cla je jedinou žádostí Srbska, zatímco kosovští představitelé trvají na tom, že Bělehrad by měl plně uznat nezávislost své bývalé provincie. Prezident Kosova Hashim Thaçi vyzval kromě jiného také k zapojení USA do dialogu zprostředkovaného EU. „*Bez účasti USA nejsou žádná jednání, dialog nebo dohoda možné. EU je příliš slabá a není jednotná dost na to, aby posunula věci na západním Balkáně vpřed,*“ uvedl. I když setkání v Berlíně nesplnilo očekávání, významnou změnou ve formě jednání je přímý vstup Francie a Německa do nich.²

Zatímco na summitu dominovaly vztahy mezi Kosovem a Srbskem, diskutovalo se také o dalších regionálních otázkách, zejména o snaze Severní Makedonie o integraci do EU. Summit však nebyl zaměřen na rozšíření EU a proto žádný jasný signál ohledně budoucího rozšiřování EU na summitu nezazněl.

¹ High Representative/Vice-President Mogherini in Berlin for a Western Balkans meeting and bilaterals. Eeas.europa.eu [online], 29/04/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/61603/high-representativevice-president-mogherini-berlin-western-balkans-meeting-and-bilaterals_en.

² Berlin Summit Fails to Restart Stalled Kosovo-Serbia Talks. Balkaninsight.com [online], 30/04/2019 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://balkaninsight.com/2019/04/30/berlin-summit-fails-to-restart-stalled-kosovo-serbia-talks/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

K situaci v Libyi

Popis problematiky

Politická krize se v Libyi opět prohloubila na přelomu března a dubna 2019, kdy generál Chalífa Haftar, velitel Libyjské národní armády, vydal rozkaz svým silám k pochodu do Tripolisu, sídla vlády národní jednoty podporované OSN. Tu dle svých slov považuje za nelegitimní politickou sílu. K vyhlášení pochodu na Tripolis také dodal, že „*ten, kdo zvedne bílý prapor, je v bezpečí*“. Fajíz al-Sarráďž, který stojí na čele vlády národní jednoty podporované OSN, prohlásil, že jsou připraveni reagovat na jakékoli hrozby, jejichž cílem je podkopat bezpečnost v kterékoli části země.³ Nad rizikem nové vojenské konfrontace vyjádřil znepokojení generální tajemník OSN António Guterres, který ve tweetu uvedl: „*Jsem hluboce znepokojen vojenskými pohyby probíhajícími v Libyi a rizikem konfrontace. Neexistuje žádné vojenské řešení. Libyjské problémy může vyřešit pouze vnitřní dialog. Vyzývám ke klidu a zdrženlivosti.*“⁴ Jeho výzvu podpořila také EU. Federica Mogheriniová přednesla společné stanovisko EU, kterým vyzvala všechny strany a regionální aktéry k okamžitému příměří a zabránění další vojenské eskalace. „*Vyzýváme všechny, aby se vyhnuli dalším vojenským akcím a vrátili se ke stolu pro jednání pod záštitou OSN a zajistili, aby libyjské lidé dostali to, co opravdu chtějí, což je mír a stabilita pro tuto zemi,*“ uvedla.⁵ Mezinárodní výzvy ke klidu zbraní byly ignorovány. Bitva o Tripolis se vystupňovala dne 6. dubna, kdy vojenský útok Libyjské národní armády na město vedl k 21 úmrtím a téměř 90 zraněním.⁶ Následně, dne 9. dubna 2019, oznámil Ghassan Salamé, zvláštní zástupce generálního tajemníka OSN pro Libyi, odložení plánované Národní konference kvůli zhoršující se bezpečnostní situaci.⁷ EU a její členské státy přijaly rozhodnutí, že za současných okolností musela být národní konference odložena, současně však vyzvaly k jejímu svolání, jakmile to okolnosti dovolí. EU také

³ Libyan strongman orders troops to march on Tripoli. Theguardian.com [online], 04/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/apr/04/un-chief-urges-restraint-as-libyan-army-leader-plans-tripoli-assault>.

⁴ Antonio Guterres on Libya. Twitter.com [online], 04/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://twitter.com/antonioguterres/status/1113703749355225088>.

⁵ Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the press conference following the Foreign Affairs Council. Eeas.europa.eu [online], 08/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/60761/remarks-high-representativevice-president-federica-mogherini-press-conference-following_en.

⁶ Battle for Tripoli escalates as fighting nears Libyan capital. Theguardian.com [online], 07/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/apr/07/libya-us-forces-evacuated-haftar-seeks-military-control>.

⁷ Statement by the Spokesperson on the postponement of the Libyan National Conference. Eeas.europa.eu [online], 09/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/60828/statement-spokesperson-postponement-libyan-national-conference_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

zopakovala svou důraznou výzvu pro všechny strany, aby neprodleně obnovily politický dialog a pokračovaly v procesu inkluzivního politického urovnání vedeného OSN.⁸

Otevřený konflikt mezi Libyjskou národní armádou a vládou národní jednoty pokračuje v okolí Tripolisu i nadále. Podle informací Světové zdravotnické organizace v Libyi si vyžádal již 272 obětí, 1282 zraněných a víc jak 30 000 lidí muselo opustit svoje domovy.⁹

Rada k mandátu Operace Sophia

Rada dne 29. března 2019 prodloužila mandát operace EUNAVFOR MED Sophia do 30. září 2019. Evropská rada však instruovala velení operace, aby po dobu prodloužení mandátu operace neprováděla námořní činnost. Veškeré aktivity se tak omezují pouze na letecký dohled nad situací a podporu libyjské pobřežní stráže.¹⁰

K situaci v Súdánu

Popis problematiky

Od 19. prosince 2018 probíhají v Súdánu pokojné demonstrace, které dosáhly své největší početnosti 6. a 7. dubna letošního roku. Nejzásadnějším požadavkem súdánského lidu bylo předání moci vojenské rady přechodné civilní vládě. EU dlouhodobě očekávala začátek mírového, důvěryhodného, legitimního a inkluzivního procesu, který umožní Súdánu provést zásadní politické a ekonomické reformy.¹¹

Prvním důsledkem neutuchajících protestů bylo oznámení súdánské armády, že propouští Umara al-Bašíra z funkce prezidenta. Umar al-Bašír byl súdánským prezidentem v období od 16. října 1993 do 11. dubna letošního roku a jeho téměř třicetiletá vláda byla charakteristická především hladomorem a válkou. Designovaným nástupcem al-Bašíra byl ministr obrany generál Awad Mohamed Ahmed Ibn Auf, který v televizním projevu stanovil podmínky politické transformace: propuštění politických vězňů, ale také dvouletý přechod řízený vojenskou radou, pozastavení súdánské ústavy, zrušení vlády a večerní zákaz vycházení. Tyto podmínky protestující dav odmítl.¹² Umar al-Bašír byl v mezitím podle vyjádření jeho dvou bývalých poradců přestěhován do vězení v hlavním městě Chartúm. Svržený súdánský prezident je obžalován také Mezinárodním trestním soudem v Haagu za genocidu, válečné zločiny a zločiny proti lidskosti. Tato obvinění se týkají především krutostí, které jeho režim prováděl po roku 2000 v provincii Dárfúr na západě země.¹³

⁸ Declaration by the High Representative Federica Mogherini on behalf of the EU on the situation in Libya. Consilium.europa.eu [online], 11/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2019/04/11/declaration-by-the-high-representative-federica-mogherini-on-behalf-of-the-eu-on-the-situation-in-libya/>

⁹ WHO in Libya: Tripoli toll. Twitter.com [online], 24/04/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z:

<https://twitter.com/WHOLIBYA/status/1120829634755612672>.

¹⁰ EUNAVFOR MED Operation Sophia: mandate extended until 30 September 2019. Consilium.europa.eu [online], 29/03/2019 [cit. 2019-04-27]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/03/29/eunavfor-med-operation-sophia-mandate-extended-until-30-september-2019>.

¹¹ Statement by the Spokesperson on the protests in Sudan. Eeas.europa.eu [online], 07/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/60709/statement-spokesperson-protests-sudan_en.

¹² Sudan's President Omar Hassan al-Bashir Is Ousted, but Not His Regime. Nytimes.com [online], 11/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/11/world/africa/sudan-omar-hassan-al-bashir.html?action=click&module=inline&pgtype=Article®ion=Footer>.

¹³ Ousted Sudanese President al-Bashir Moved to Prison. Nytimes.com [online], 17/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2019/04/17/world/africa/omar-bashir-prison.html>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Důležitým pro další vývoj v Súdánu může být také vliv významných regionálních aktérů. Saúdská Arábie se do značné míry zmocnila diplomatické iniciativy. Společně se Spojenými arabskými emiráty (SAE) finančně podporují vládu vojenské rady. SAE v mezidobí také hostily jednání mezi různými ozbrojenými skupinami o budoucím politickém uspořádání. Na straně vládnoucí vojenské rady je také Egypt, který využívá zejména svůj diplomatický vliv v Africké unii. Zatímco Saúdové, SAE a Egypt podporují spíše vládnoucí generály, Turecko a Katar mají blíže k súdánským islamistům. Žádná z těchto stran se příliš nezajímá o hlas lidového protestu ani o rozvoj demokracie, spíše se snaží prosadit své spojence na pozice, které budou ovlivňovat budoucnost Súdánu.¹⁴

Jednání v institucích EU

EU opakovaně vyzývá ke klidu a maximální zdrženlivosti. „*Pouze důvěryhodný a inkluzivní politický proces může splnit touhy súdánského lidu a vést k politickým a hospodářským reformám, které země potřebuje. To lze dosáhnout pouze rychlým předáním moci přechodné civilní vládě,*“ uvedla Federica Mogheriniová.¹⁵

Prezidentské volby na Ukrajině

1. kolo voleb

Dne 31. března 2019 se konalo první kolo prezidentských voleb na Ukrajině. Prvního kola se zúčastnil historicky nejvyšší počet kandidátů, a to 39. Jeho vítězem se stal politický nováček, herec Volodymyr Zelenskij,¹⁶ který získal 30,24 % hlasů.¹⁷ Do druhého kola postoupil také současný prezident Petro Porošenko, který získal 15,95 % hlasů. Na třetím místě se s 13,40 % hlasů umístila bývalá premiérka Julie Tymošenková.¹⁸ Dle zprávy Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) činila volební účast 63,5 % voličů.

Úspěch Volodymyra Zelenského někteří komentátoři zdůvodňovali změnou postoje ukrajinských voličů k řešení situace na východě země. Ačkoli je i nadále platný předpoklad, že národ ve válce potřebuje zkušeného vůdce, nedávná studie však ukázala, že až 70 % občanů podporuje nějaký druh kompromisu s Ruskem v souvislosti s děním na východě země (Donbasu). Je zároveň velmi nepravděpodobné, že by k takové dohodě došlo, pokud by se prezidentem opět stal Petro Porošenko. Zelenskij naproti tomu prohlásil, že bude jednat s ruským prezidentem Vladimírem

¹⁴ Is Sudan a new regional battleground? Bbc.com [online], 02/05/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: https://www.bbc.com/news/world-middle-east-48103828?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/world/middle_east&link_location=live-reporting-correspondent.

¹⁵ Statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini on the situation in Sudan. Eeas.europa.eu [online], 11/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/60957/statement-high-representativevice-president-federica-mogherini-situation-sudan_en

¹⁶ Zelenskij ztvárnil fiktivní rolu dobrého prezidenta v populárním televizním pořadu Sluha lidu.

Komentáře k jeho úspěchu poukazují na veřejný význam televize jako šířitele názorů a vlivu v ukrajinské společnosti.

Ukraine presidential elections narrowed down from 39 to 2 contenders. Neweasterneurope.eu [online], 01/04/2019, [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <http://neweasterneurope.eu/2019/04/01/ukraine-presidential-elections-narrowed-down-from-39-to-2-contenders/>.

¹⁷ Вибори Президента України 2019. Cvk.gov.ua [online], 31/03/2019, [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vp2019/wp300pt001f01=719.html>.

¹⁸ Вибори Президента України 2019. Cvk.gov.ua [online], 31/03/2019, [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vp2019/wp300pt001f01=719.html>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Putinem o možnostech urovnání konfliktu. Po skončení jednání se chce obrátit na lid v referendu, zda výslednou dohodu o situaci na východě země přijmou.¹⁹

Zpráva pozorovatelské mise OBSE průběh voleb uvítala. Volební kampaň byla soutěživá, kandidáti měli relevantní přístup do soutěže. Průběh voleb tak podle mise probíhal podle mezinárodních standardů (transparentní, efektivní, dobře organizované, hladký průběh), byla však zaznamenána náhodná zneužití veřejných zdrojů a kupčení s voličskými hlasy.²⁰ EU v prohlášení ESVČ vyzvala k obdobnému průběhu druhého kola a zdůraznila svou ochotu poskytnout asistenci a podporu ukrajinským občanům.²¹

2. kolo voleb

Druhé kolo prezidentských voleb se uskutečnilo dne 21. dubna 2019 a jeho vítězem se stal Volodymyr Zelenskyj, který získal 73 % hlasů. Současný ukrajinský prezident Petro Porošenko získal 24 % při účasti kolem 62 %. „*Nikdy vás nezklamou,*“ řekl nově zvolený ukrajinský prezident ve své první reakci. Petro Porošenko vyjádřil obavu, že Zelenskyj je příliš nezkušený, aby se účinně postavil Rusku. Na zvolení nového prezidenta reagoval ruský premiér Dmitrij Medveděv následovně: „*Nemám žádné iluze o tomto výsledku. Současně však existuje možnost zlepšit vztahy s naší zemí.*“²² Kromě lídrů a hlav členských států EU gratuloval ke zvolení novému prezidentovi také předseda ER Donald Tusk, který vyzdvihl především mírovou změnu moci jako znak silné demokracie. „*EU je odhodlána pokračovat ve své podpoře pro Ukrajinu,*“ dodal.²³

Nový rámec EU – OSN pro boj s terorismem

Popis problematiky

Dne 24. dubna 2019 podepsala EU a OSN v New Yorku u příležitosti konání druhého politického Dialogu EU - OSN na vysoké úrovni o boji proti terorismu nový Rámec pro boj proti terorismu. Dialog byl svolán společně generálním tajemníkem Úřadu OSN pro boj proti terorismu Vladimírem Voronkovem a zástupcem generálního tajemníka pro Společnou bezpečnostní a obrannou politiku ESVČ Pedrem Serranem, účastnil se ho i koordinátor EU pro boj s terorismem Gilles de Kerchove, zástupci Evropské komise a zástupci 22 subjektů OSN zapojených do globální spolupráce v boji proti terorismu.²⁴

Cíle Rámce EU – OSN pro boj s terorismem

¹⁹ Ukraine's experiment with trust. Ecf.eu [online], 21/02/2019, [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:

https://www.ecfr.eu/article/ukraines_experiment_with_trust.

²⁰ International Election Observation Mission Ukraine – Presidential Election, 31 March 2019 Statement Of Preliminary Findings And Conclusions. OSCE.org [online] [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:

<https://www.osce.org/odihr/elections/ukraine/415733>.

²¹ Statement by the Spokesperson following the first round of the presidential elections in Ukraine.

EEAS.europa.eu [online], 01/04/2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/60462/statement-spokesperson-following-first-round-presidential-elections-ukraine_en.

²² Ukraine election: Comedian Zelensky wins presidency by landslide. Bbc.com [online], 22/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-48007487>.

²³ Donald Tusk on Ukraine presidential elections. Twitter.com [online], 21/04/2019 [cit. 2019-05-02]. Dostupné z: <https://twitter.com/eucopresident/status/1120051322563252224>.

²⁴ European Union, United Nations to Strengthen Partnership on Counter-Terrorism. UN's Press Release Office [online], 25/05/2019 [cit. 2019-05-14]. Dostupné z: <https://www.un.org/press/en/2018/pa26.doc.htm>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Rámec EU – OSN pro boj s terorismem²⁵ si stanovil následující cíle:

- udržet krok s vyvíjejícími se trendy a výzvami spojenými s mnohostrannou hrozbou terorismu a společně prosazovat opatření pro včasné a účinné reakce;
- posílit globální konsensus proti terorismu a násilnému extremismu a napomáhat plné implementaci mezinárodních závazků a norem proti terorismu;
- podpořit globální, meziregionální a regionální spolupráci v oblasti boje proti terorismu;
- přispívat k vyváženému provádění Globální strategie OSN pro boj proti terorismu, zejména pokud jde o dodržování a ochranu lidských práv a podporu principů právního státu;
- spolupracovat při identifikaci potřeb technické pomoci a mobilizace zdrojů.

Priority Rámce EU – OSN pro boj s terorismem pro období 2018 -2020²⁶

Na základě politického dialogu OSN-EU o boji proti terorismu, který se konal dne 25. května 2018 v Bruselu, strany určily tyto specifické priority a oblasti, v nichž je nutné spolupracovat:

- dvouletá hodnocení globální strategie OSN pro boj proti terorismu;
- angažovanost v Africe;
- angažovanost ve střední, jižní a jihovýchodní Asii;
- angažovanost na Blízkém východě a v severní Africe (region MENA);
- řešení vyvíjející se hrozby zahraničních teroristických bojovníků;
- předcházení násilnému extremismu a boj proti němu.

K situaci ve Venezuele

Průběžná informace o vývoji

Dne 30. dubna 2019 byl Juan Guaidó obviněn venezuelskou vládou z pokusu o převrat poté, co uveřejnil video s uniformovanými muži a oznámil, že je v konečné fázi ukončení vlády prezidenta Nicolase Madura, zejména díky vzrůstající podpoře armády. „*Národní ozbrojené síly přijaly správné rozhodnutí... je zaručeno, že budou na správné straně historie,*“ řekl. Nicméně vojenští vůdci nadále stojí za současným prezidentem, což zdůraznil také Vladimír Padrino, venezuelský ministr obrany, ve svém televizním vystoupení. Úterní události vyvolaly rozsáhlé protesty v hlavním městě Caracas, kde proběhly střety mezi stoupenci opozičního lídra Guaidóa a ozbrojenými vojenskými složkami. Zraněno bylo nejméně 37 lidí. Ministr obrany informoval, že povstání některých členů armády bylo částečně poraženo, ale varoval také před možným krveprolitím: „*Zbraně státu jsou zde proto, aby bránily svrchovanost a nezávislost národa,*“ uvedl.²⁷

Mezinárodní kontaktní skupina pro Venezuelu (ICG) v bezprostřední reakci vyjádřila svůj nesouhlas s použitím síly a vyzvala k maximálnímu omezení ze strany bezpečnostních složek.

²⁵ Framework on counter-terrorism between the United Nations and the European Union [online], 24/04/2019 [cit. 2019-05-15]. Dostupné z:

https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/2019042019_un-eu_framework_on_counter-terrorism.pdf.

²⁶ Framework on counter-terrorism between the United Nations and the European Union [online], 24/04/2019 [cit. 2019-05-15]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/sites/eeas/files/2019042019_un-eu_framework_on_counter-terrorism.pdf.

²⁷ Venezuela's Guaidó accused of coup attempt by government. Bbc.com [online], 30/04/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: https://www.bbc.com/news/world-latin-america-48103858?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/topics/cg41ylwvwgxt/venezuela&link_location=live-reporting-story.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

„Je třeba respektovat lidská práva a občanské svobody všech Venezuelců“, uvádí se v oficiálním stanovisku.²⁸

Ve dnech 6. a 7. května 2019 se pak v San José na Kostarice konalo v pořadí třetí zasedání ministrů Mezinárodní kontaktní skupiny. Závěry ze zasedání jsou uvedeny v oficiálním prohlášení:

- členové ICG obnovili svůj závazek k politickému, mírovému a demokratickému řešení, a to prostřednictvím konání svobodných a spravedlivých prezidentských voleb co nejdříve;
- ICG znovu potvrdila svůj nesouhlas s použitím síly proti civilistům – právo na pokojný protest a nenásilné demonstrace musí být respektováno;
- prioritou je nyní zabránit další eskalaci již tak napjaté situace – za tímto účelem je nezbytné obnovit demokracii, právní stát a dělbu moci;
- ICG rozhodně odsoudila vykonstruované soudní procesy zaměřené na kriminalizaci protestních a politických názorů, jako jsou řízení zahájená proti několika členům Národního shromáždění;
- ICG vyjádřila hluboké znepokojení nad utrpením venezuelského lidu způsobeném zvýšenou nejistotou a pokračujícím zhoršováním humanitární situace, která byla zhoršena zejména nedostatkem dodávek elektřiny a vody v mnoha oblastech země;
- ICG proto vyzvala k dalším krokům, které usnadní zřízení specializovaných národních a mezinárodních organizací v zemi a usnadní nasazení humanitárních operací v terénu v souladu se závazky příslušných aktérů;
- ačkoliv řešení krize ve Venezuele musí pocházet z Venezuely, mezinárodní společenství má povinnost a odpovědnost přispět k vytvoření podmínek pro mír, demokracii, právní stát a dodržování lidských práv – ICG je připravena vyjednávat na politické úrovni a představit konkrétní možnosti mírového a demokratického řešení této krize;
- ICG bude i nadále spolupracovat se svými regionálními a mezinárodními partnery a v blízké budoucnosti opět svolá zasedání ministrů, aby posoudila vývoj a rozhodla o dalších krocích.²⁹

26. summit EU - Japonsko

Dne 25. dubna 2019 se v Bruselu uskutečnil 26. summit EU-Japonsko. Evropskou unii na summitu zastupoval předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker a předseda Evropské rady Donald Tusk, Japonsko zastupoval premiér Šinzó Abe. Summitu se zúčastnili rovněž vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a místopředsedkyně Evropské komise Federica Mogheriniová, místopředseda Komise pro pracovní místa, růst, investice a konkurenceschopnost Jyrki Katainen a komisařka pro obchod Cecilia Malmströmová. Zvláštní pozornost byla věnována především provádění dvou přelomových dohod uzavřených 1. února 2018, dohody o strategickém partnerství a dohody o hospodářském partnerství mezi EU a Japonskem. Vedoucí představitelé dále jednali o otázkách obchodu, o další spolupráci mezi EU a Japonskem,

²⁸ Statement by the International Contact Group on the latest developments in Venezuela. Eeas.europa.eu [online], 01/05/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/61668/statement-international-contact-group-latest-developments-venezuela_en.

²⁹ Venezuela: Statement from the Ministerial Meeting of the International Contact Group. Eeas.europa.eu [online], 07/05/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/62006/venezuela-statement-ministerial-meeting-international-contact-group_en.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

o nadcházejícím summitu G20 v červnu 2019 v Ósace a otázkách zahraniční a bezpečnostní politiky. Výsledky diskuze reflektovali ve společném prohlášení³⁰ vydaném na závěr summitu.

Obchod

Představitelé se zavázali podporovat volný obchod a obchodní systém založený na pravidlech a bojovat proti protekcionismu. Lídři se také zavázali modernizovat Světovou obchodní organizaci a zahájit jednání s cílem změnit pravidla pro průmyslové subvence.

Spolupráce mezi EU a Japonskem

EU a Japonsko se dohodly na užší spolupráci, pokud jde o udržitelnou konektivitu mezi Evropou a asijsko-tichomořským regionem a o kvalitní infrastrukturu. Zástupci se rovněž dohodli na spolupráci při vytváření celosvětových norem pro ochranu údajů a na posílení spolupráce v oblasti energetiky, dopravy a výzkumu a inovací. Zástupci zároveň potvrdili své odhodlání implementovat Pařížskou dohodu o změně klimatu a spolupracovat na řešení environmentálních výzev.

Summit G20

Představitelé EU vyjádřili plnou podporu Japonsku pro přípravu nadcházejícího summitu zemí G20, který se bude konat ve dnech 28. a 29. června 2019 v japonské Ósace.

Zahraniční a bezpečnostní politika

V rámci jednání o regionálních a mezinárodních otázkách se lídři věnovali i situaci na Ukrajině a Korejském poloostrově a dohodli se na zintenzivnění bezpečnostní a obranné spolupráce v oblasti boje proti terorismu, kybernetické a námořní bezpečnosti a spolupráci při řešení krizí.³¹

³⁰ EU-Japan Summit Joint Statement. Consillium.europa.eu [online], 25/04/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: https://www.consillium.europa.eu/media/39222/190425-eu-japan_summit-statement-final.pdf.

³¹ Summit EU–Japonsko, 25. dubna 2019. Consillium.europa.eu [online], 25/04/2019 [cit. 2019-05-13]. Dostupné z: <https://www.consillium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2019/04/25/>.

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz